

Valvontapyyntöjen käsittely kunnassa

KANTELU

A arvostelee oikeuskanslerille 7.7.2021 osoittamassaan kantelussa (OKV/1980/10/2021) ja lisäkirjoituksissaan Askolan kunnan rakennusvalvonnan ja kunnanjohtajan menettelyä, kun hänen viesteihinsä ja kyselyihinsä ei ole vastattu riittävällä tavalla. Kantelun mukaan kunnanjohtaja ei ole pyynnöstä huolimatta puuttunut asiaan. Kantelijan viestit ovat liittyneet mm. naapuritontilla tapahtuvaan kuorma-autojen ja konttien säilytykseen, häikäiseviin ajovaloihin, tieliittymän leveyteen sekä piha-alueen siisteyteen ja viihtyisyyteen. Kantelija on vaatinut asian käsittelyä Askolan kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnassa, mutta tähän ei ole suostuttu.

B arvostelee oikeuskanslerille 21.9.2021 osoittamassaan kantelussa (OKV/2598/10/2021) Askolan kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunnan puheenjohtajan menettelyä. Kantelun mukaan lautakunnan puheenjohtaja ei ole vastannut kantelijan viesteihin, eikä hän ole edistänyt kantelijoille aiheutuvien häiriöiden loppumista. Puheenjohtaja ei myöskään ole puuttunut rakennus- ja ympäristösuojeluosaston tekemiin virheisiin, kuten esimerkiksi tieliittymän leveyden valvomisen laiminlyöntiin, vaikka asia on saatettu hänen tietoonsa. Kantelija katsoo, ettei heidän oikeutensa terveelliseen, turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön toteudu.

SELVITYS JA VASTINE

Askolan kunta on antanut 4.4.2022 päivätyn selvityksen, joka koskee yhteisesti asioita OKV/1980/10/2021 ja OKV/2598/10/2021.

Kantelijat ovat antaneet selvityksestä yhteisen vastineen.

RATKAISU

Valvontapyyntöjen käsittely

Kantelijat ovat lähettäneet Askolan kunnan rakennusvalvontaan sekä eri viranhaltijoille ja luotamushenkilöille lukuisia naapuritontillaan tapahtuvaa toimintaa koskevia sähköpostiviestejä. Lisäksi he ovat olleet yhteydessä kuntaan puhelimitse ja mm. Whatsapp-viestein. Kantelijoiden mukaan heille on jo vuodesta 2017 alkaen aiheutunut naapuritontin toiminnasta häiriöitä ja ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Askolan kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on selvityksen mukaan tehnyt päätökset naapurikiinteistön alueen ennallistamisesta 27.9.2018 (§ 67), uhkasakosta päätöksessä mainittujen velvoitteiden noudattamatta jättämisessä 14.3.2019 (§ 23) ja pihapiirin siistimisestä 25.4.2019 (§ 37). Naapuri on valittanut mainituista päätöksistä. Helsingin hallinto-oikeus on 31.7.2020 kumonnut kunnan em. päätökset.

Lautakunta on sen jälkeen tehnyt uudet päätökset kiinteistön siistimisestä ja käytöstä 18.3.2021 (§ 20 ja 21). Naapuri on valittanut päätöksistä, ja valitukset ovat Vaasan hallinto-oikeuden käsittelyssä (diaarinrot 20510/2021 ja 20783/2021). Lisäksi ELY-keskus käsittelee maanperän puhdistusta kyseisellä kiinteistöllä koskevaa asiaa (tarkastusmuistio nro UDELY/11700/2020).

Vaasan hallinto-oikeudessa käsiteltävät asiat koskevat kantelijoiden naapurikiinteistön pihapiirin siistimistä siten, että siltä poistetaan sekalaiset rakennusmateriaalit ja laitteet jotka rumentavat ympäristöä (§ 20) sekä koneiden ja ajoneuvojen korjaamista tai huoltamista, meluavia toimintoja kuten sirkkelin, kulmahiomakoneen tai moottorisahan käyttämistä ja valoja, mukaan lukien ajoneuvojen valoja, jotka tulee suunnata siten, että ne eivät aiheuta haittaa naapurikiinteistöille (§ 21). Päävelvoitteille asetettiin lisäksi uhkasakot.

Vaasan hallinto-oikeudesta 19.12.2022 saadun tiedon mukaan valitukset ovat vielä vireillä, ja ratkaisujen antamisen ajankohdaksi arvioitiin helmi-maaliskuu 2023.

Kantelijat ovat tyytymättömiä siihen, että kunnan viranhaltijat, ainakin kunnan tekninen johtaja / vt. toimialajohtaja sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan puheenjohtaja ovat vastauksissaan ja käydyissä keskusteluissa viitanneet vireillä oleviin valituksiin ja mm. todenneet, että asia käsitellään kokonaisuutena ja ettei asiaan tässä vaiheessa puututa, ellei pystytä osoittamaan välitöntä, laaja-alaista ja tavanomaista merkittävämpää terveydellistä haittaa aiheuttava uhkaa kiinteistöllä. Puheenjohtaja on mm. viestissään 15.10.2021 ilmoittanut, ettei hän vie kantelijan tarkoittamaa asiaa lautakuntaan tuossa vaiheessa käsiteltäväksi. Viestissä todetaan muun ohessa, että *"Koska päätöksistä on valitettu ja ne ovat hallinto-oikeuden käsittelyssä, läheisesti*

niitä sivuavista ongelmista tai toiminnasta en ole lautakuntaan hallinto-pakko ehdotuksia tai muita määräyksiä käsittelyyn 4.11.2021 viemässä". Vt. toimialajohtaja on ainakin 3.6.2021 ja 29.9.2021 ilmoittanut, ettei asiaan puututa hallintopakkoasioiden vireillä ollessa.

Kantelijat nostavat esiin naapurikiinteistön liittymän leveyttä koskevan asian, josta on tehty lainvoimainen päätös jo vuonna 2018, eikä asia ole enää missään vireillä. Lautakunta määräsi tuolloin poistamaan liittymän sekä kaventamaan käytössä olevan liittymän rakennusjärjestyksen mukaiseksi. Hyvin pian sen jälkeen, kun liittymä oli käyty viranomaisen toimesta toteamassa kavennetuksi, liittymää jälleen levennettiin. Kantelijat ovat huolissaan myös siitä, että kiinteistön käytöstä aiheutuu jatkuvasti häiriöitä. He ovat viesteillään pyytäneet viranomaisilta uusia valvontatoimenpiteitä, mutta niitä ei kantelijoiden mukaan ole suoritettu. He ovat yrittäneet tiedustella myös neuvoja, miten he voisivat saada asiaa etenemään.

Selvityksen mukaan Askolan kunnassa on tulkittu, että kantelussa tarkoitettulla kiinteistöllä on toimittu maankäyttö- ja rakennuslain ja ympäristösuojelulain säännösten vastaisesti sekä vastoin kaavamääräyksiä, mutta sääntöjen rikkominen ei ole aiheuttanut suoranaista turvallisuuteen ja terveellisyteen aiheutuvaa äkillistä vaaraa. Kunnan mukaan hallintopakko-toimenpiteisiin ei näin ollen ole voinut ryhtyä asian ollessa vireillä hallinto-oikeudessa. Rakennusvalvontaviranomaiset ovat pyrkineet selvittämään asiaa kantelijoille lukuisissa viikoittaisissa yhteydenotoissa. Askolan kunta ei näkemyksensä mukaan ole jättänyt vastaamatta mihinkään olennaiseen kysymykseen. Kunta ei ole voinut ryhtyä toimenpiteisiin, koska asiassa on joko niin, että asetettu määräaika ei ole kulunut umpeen, tai tehdystä päätöksestä on valitettu, eikä päätös ole saanut lainvoimaa.

Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Perustuslain 21 §:n oikeusturvasäännöksen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Julkisen vallan on perustuslain 22 §:n nojalla turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 21 §:ssä säädetään, että rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin, jona

ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus. Rakentamisen neuvontaa ja valvontaa varten kunnassa tulee olla rakennustarkastaja. Hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevaa asiaa ei saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi.

Lain 166 §:ssä säädetään, että rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. Jos rakennuksen kunnossapitovelvollisuus laiminlyödään, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennuksen korjattavaksi tai sen ympäristön siistittäväksi. Rakennettu ympäristö on lain 167 §:n 1 momentin mukaan pidettävä rakennusluvan mukaisessa käytössä ja siistissä kunnossa.

Hallintolain (434/2003) 23 §:n mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Suomen Kuntaliitto on julkaissut [hallintopakko-ohjeen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin asioihin](#). Ohjeen mukaan hallintopakkoasia voi nousta esille rakennustarkastajalle tehdyn suullisen tai kirjallisen ilmoituksen perusteella tai rakennustarkastajan suorittaman valvonnan seurauksena. Ilmiantotapauksissa on syytä ottaa selvää ilmiannon aiheellisuudesta suorittamalla tarkastus paikan päällä. Asia, jossa terveys tai turvallisuus on uhattuna, pitää käsitellä kiireellisesti, muuten asia tulee käsitellä ilman aiheetonta viivytystä hallintolain 23 §:n edellyttämin tavoin.

Ohjeessa todetaan, että asia on pääsääntöisesti vietävä toimielimen päätettäväksi eli asiaan annettava valituskelpoinen ratkaisu. Aina, jos ilmoitus on tehty kirjallisesti ja/tai ilmoittaja vaatii toimenpiteisiin ryhtymistä, on asia ratkaistava toimielimen päätöksellä, vaikka rakennustarkastaja ei katsoisikaan toimenpiteisiin ryhtymiseen olevan aihetta. Päätös toimitetaan valitusosoituksineen todisteellisesti tiedoksi ilmoittajalle. Asianosainen voi tällöin saattaa kysymyksen muutoksenhakutuomioistuimen arvioitavaksi.

Hallintopakkokeinoin ryhtymistä rakennus- ja ympäristövalvonnassa koskevassa kanteluasiassa [OKV/391/10/2021](#) (päätös 15.6.2022) totesin muun ohessa, että selkeät hallintopakkotoimenpiteisiin ryhtymistä koskevat vaatimukset tulee käsitellä asianomaisessa lautakunnassa, jotta vaatimusten esittäjällä on mahdollisuus saattaa hallintopakkotoimenpiteisiin ryhtymistä koskeva asia tarvittaessa valituksena hallintotuomioistuimeen. Päätöksen tarkoittamassa tapauksessa valvonta ei ollut edennyt hallintopakkotoimenpiteisiin missään vaiheessa, vaikka valvontatoimet oli aloitettu jo noin 10 vuotta sitten.

Rakennushankkeen valvontaa koskevassa asiassa [OKV/646/10/2020](#) (päätös 20.9.2021) totesin, että lain ja ohjeistuksen mukaan voidaan pitää selvänä, että kirjallisesti esitetty, selkeä ja

perusteltu valvontavaatimus olisi tullut viivytyksettä käsitellä kaupungin rakennusvalvontaviranomaisessa eli asianomaisessa lautakunnassa. Päätöksen tarkoittamassa tapauksessa asiaa ei ollut viety missään vaiheessa lautakunnan arvioitavaksi, eivätkä kantelijat siten olleet nimenomaisesta vaatimuksesta huolimatta saaneet asiassa muutoksenhakukelpoista päätöstä. Kysymys siitä, olisiko rakennusvalvonnan ryhdyttävä yksittäisessä asiassa hallintopakkokeinoihin, tulee voida saattaa hallintotuomioistuimen arvioitavaksi. Tämän vuoksi valvontavaatimus tulee viedä lautakunnan päätettäväksi, jolloin asiasta voidaan tehdä valituskelpoinen ratkaisu. Tämän jälkeen valvontavaatimuksen tekijät voivat arvioida, haluavatko he saattaa kysymyksen puuttumiskynnyksestä ja hallintopakon käyttämisestä hallintotuomioistuimen arvioitavaksi.

Nyt arvioitavana olevassa kanteluasiassa kantelijoiden vaatimuksista valtaosa on koskenut asioita, jotka liittyvät hallinto-oikeudessa vireillä oleviin hallintopakkoasioihin. Näiden ulkopuolelle näyttää jääneen lähinnä liittymän leveyttä ja mahdollisesti kontin säilyttämistä koskevat asiat.

Oikeus saada muutoksenhakukelpoinen päätös asiassa perustuu perustuslain oikeusturvapäätökseen. Jokaiselle tulee turvata oikeus saattaa oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan koskeva asia toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi ja tarvittaessa saattaa se muutoksenhaun kautta riippumattoman tuomioistuimen arvioitavaksi. Epäselvyyttä ei ole siitä, etteivätkö kantelijat olisi selvästi ilmoittaneet naapurin liittymän leventämisestä ja kontin tuomisesta viranomaisille ja esittäneet näitä, sekä myös muuta naapurikiinteistöllä tapahtuvaa häiritsevää toimintaa, koskevia valvontapyyntöjä. Arvioitavaksi tulee siten se, miten liittymää ja konttia koskevia vaatimuksia on kunnassa käsitelty, ja olisiko asiassa tullut ryhtyä muusta kiinteistön häiritseväksi koetusta käytöstä erillisiin valvontatoimenpiteisiin. Lisäksi on arvioitava sitä, onko myös muuta toimintaa koskevia valvontapyyntöjä käsitelty asianmukaisesti, ottaen huomioon hallintopakkoasioiden vireilläolo hallinto-oikeudessa.

Asiakirjoista ilmenee, että paikalla on tehty käyntejä, mutta niitä ei ilmeisesti ole dokumentoitu ainakaan järjestelmällisesti. Edellä mainitussa hallintopakko-ohjeistuksessa todetaan, etteivät hallintolain mukaiset säännökset katselmuksesta ja tarkastuksesta (38-39 §) sellaisenaan estä esimerkiksi viranomaisen vapaamuotoista käyntiä paikalla tilanteen toteamiseksi.

Pelkästään tietyn asiantilan toteamista koskevaa paikalla käyntiä ei voida kuitenkaan pitää hallintolaissa tarkoitettuna tarkastuksena. Lakisääteisiä menettelymuotoja ei voida kiertää korvaamalla ne vastaavanlaisella mutta vapaamuotoisella selvittämiskeinolla. Myös paikallakäynnistä on syytä laatia kirjallinen muistio, joka sisältää ainakin tiedot paikallakäynnin kulusta ja keskeiset havainnot.

Liittymän leveyden tai kontin säilytyksen valvominen eivät arvioni mukaan ole edellyttäneet niin kiireellisiä ja muusta kiinteistön käytöstä erillisiä valvontatoimenpiteitä, ettei valvontaa olisi voi-

nut tehdä kiinteistön muun valvonnan yhteydessä. Askolan kunnan tekninen johtaja / vt. toimialajohtaja sekä rakennus- ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja ovat kuitenkin ylittäneet toimi- tai harkintavaltansa päättäessään ilman ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomaisena toimivan lautakunnan myötävaikutusta itsenäisesti, ettei kyseisen kiinteistön häiritsevään tai ympäristöä saastuttavaan käyttöön puututa hallintopakkoasioiden vielä vireillä ollessa. Toteamus siitä, että kiinteistön käyttöön puututaan vain, mikäli voidaan osoittaa, että kiinteistöllä on välitön, laaja-alaista ja tavanomaista merkittävämpää terveydellistä haittaa aiheuttava uhka, on näkemykseni mukaan ollut selvä kannanotto valvontatoimien tarpeettomuudesta kantelijoiden tapauksessa. Asia olisi kantelijoiden oikeusturvan takaamiseksi tullut viedä lautakunnan käsiteltäväksi siten kuin Kuntaliiton edellä selostetussa ohjeistuksessa ja lainatuissa laillisuusvalvontaratkaisuisani todetaan.

Kunnallishallinnossa on tavanomaista, että toimielimen puheenjohtaja käytännössä varsin laajasti päättää esityslistalle otettavista asioista. Kunnan hallintosäännössä voidaan määrätä, että toimielin voi ottaa käsiteltäväkseen sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Käytännössä kunnanhallitus, lautakunnat ja muut toimielimet voivat ottaa käsiteltäväkseen niin sanottuja ylimääräisiä asioita esittelijän tai toimielimen jäsenen tekemästä ehdotuksesta. Mikäli toimielimen jäsenet eivät ole asian käsiteltäväksi ottamisesta yksimielisiä, siitä äänestetään ja enemmistöpäätöksellä ratkaistaan se, otetaanko asia käsiteltäväksi vai ei.

Askolan kunnan [hallintosäännön](#) 131 §:n mukaan toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja (132 §). Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä sitä koskevan tarkentavan menettelytapaohjeistuksen tavoitteena on nimenomaan se, ettei valvontaa koskeva asia jää vain yksittäisen viranhaltijan tai luottamushenkilön harkittavaksi, vaan lautakunta voi asiasta selvityksen saatuaan päättää, onko valvontatoimenpiteisiin tietyssä yksittäistapauksessa perusteltua ryhtyä. Päätöksessä voidaan myös arvioida samaan aikaan vireillä olevan muutoksenhaun vaikutus käsittelyyn. Valvontavaatimuksen esittäjän oikeusturvan kannalta on ongelmallista, jos lautakunnan puheenjohtaja kieltäytyy viemästä selviä toimenpidevaatimuksia lautakunnan käsittelyyn. Käytännössä vaihtoehtoisiksi jäävät tuolloin pyytää toimielimen jäseniä vaatimaan asian ottamista esityslistalle ja käsiteltäväksi taikka kannella kunnan menettelystä laillisuusvalvojalle.

Viesteihin vastaaminen

Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Lainkohdan perusteluiden (HE 72/2002 vp, s. 57-58) ja vakiintuneen laillisuusvalvontakäytännön mukaan viranomaisen tulee vastata toimivaltaansa kuuluviin, asiallisiin ja riittävän yksilöityihin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Vastaamisvelvoite edellyttää konkreettista neuvonnan tarvetta. Säännös ei sen sijaan velvoittaisi viranomaista vastaamaan laajoihin ja yleisluontoisiin tiedusteluihin. Hallituksen esityksen mukaan menettelyneuvontaan kuuluu, että viranomainen antaa asiakkailleen neuvoja esimerkiksi siitä, miten asia pannaan vireille ja mitä asiakirjoja tulee esittää asian vireille panemiseksi. Menettelyneuvontaan kuuluisi myös tietojen antaminen viraston käytännöstä, kuten käsittelytavasta ja -vaiheista. Viranomaisen on huolehdittava siitä, että asiakkaalla on selkeä käsitys menettelyllisten oikeuksiensa käyttämisestä. Asiakkaan mahdolliset väärinkäsitykset menettelyllisistä kysymyksistä olisi pyrittävä oikaisemaan. Neuvontavollisuutta täydennettäisiin viranomaiselle asetetulla yleisellä velvoitteella vastata asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Asioinnilla tarkoitettaisiin paitsi hallintoasian hoitamiseksi tarpeellisten toimenpiteiden suorittamista myös tosiasialliseen hallintotoimintaan liittyvää asiointia viranomaisessa. Vaikka säännösehdotuksessa ei ole täsmennetty vastaamisvelvoitteen piiriin kuuluvien kysymysten ja tiedustelujen sisältöä, näiltä olisi edellytettävä riittävää selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.

Laillisuusvalvontakäytännössä on katsottu, että vastaaminen tietyn tyyppisissä kysymyksissä tai saman asiakkaan asioissa voidaan keskittää esimerkiksi tietylle viranhaltijalle, eikä tiedustelun jokaisen vastaanottajan ole tarpeen siihen erikseen vastata.

Kantelijat ovat kanteluiden liitteinä toimitetuissa lukuisissa sähköpostiviesteissään esittäneet runsaasti arvostelua ja yksilöityjä kysymyksiä naapurikiinteistöllä tapahtuvasta toiminnasta ja siitä heille aiheutuneista haitoista. Viestit ovat arvioni mukaan osittain tyytymättömyyden ilmausta valvonta-asian hitaaseen etenemiseen, tarkennus- ja täsmennuspyyntöjä aiempiin, viranhaltijoiden, mm. toimialajohtajan tai lautakunnan puheenjohtajan vastauksiin ja osittain myös selkeitä toimenpidepyyntöjä.

Kantelijat eivät ole saaneet vastauksia jokaiseen lähettämäänsä yksittäiseen viestiin, mikä Askolan kunnan selvityksessä epäsuorasti myönnetään. Kunta katsoo kuitenkin, ettei se ole jättänyt vastaamatta mihinkään olennaiseen kysymykseen. Saadun selvityksen mukaan kantelijoiden kanssa on viestienvaihdon lisäksi käyty runsaasti myös puhelinkeskusteluja, jotka ovat ol-

leet kestoaltaan noin 15-45 minuuttia. Heidän kanssaan on myös järjestetty ainakin yksi tapaaminen elokuussa 2021, ja heidän näkemyksiään tilanteesta on kuultu myös kiinteistöllä käynnin yhteydessä kesäkuussa 2021.

Käytettävissäni olevan asiakirja-aineiston perusteella katson, että kantelijoiden yhteydenotoissa on pääosin ollut kysymys tyytymättömyydestä valvontatoimenpiteiden hitauteen ja vähemmän varsinaisesta neuvonnan tarpeesta. Joissakin viesteissä on kuitenkin myös pyydetty neuvoja siitä, miten kantelijat voisivat menetellä asiassa, mikäli sitä ei viedä lautakunnan kokoukseen (esimerkiksi A:n viesti 20.10.2021). Selvityksestä ei käy ilmi, että pyydettyjä neuvoja olisi annettu tai että kantelijoita olisi ohjattu kääntymään jonkun muun tahon puoleen neuvoja saadakseen.

Selvänä voidaan pitää, ettei kunnan viranomaisilla ole velvollisuutta antaa asiakkailleen oikeudellista neuvontaa. Sen tulee kuitenkin pyydettyäessä tehdä selkoa kunnan menettelytavoista ja kehottaa tarvittaessa asiakasta hankkimaan tarvitsemaansa asiantuntija-apua.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Selkeästi yksilöidyt valvonta- ja toimenpidevaatimukset olisi tullut kantelijoiden oikeusturvan takaamiseksi viedä kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan arvioitavaksi. Askolan kunnan rakennus- ja ympäristövalvonnasta vastaava tekninen johtaja /vt. toimialajohtaja ja lautakunnan puheenjohtaja ovat ylittäneet toimi- tai harkintavaltansa päättäessään ilman asianomaisen lautakunnan käsittelyä, ettei kyseisen kiinteistön häiritsevään tai ympäristöä saastuttavaan käyttöön puututa hallintopakkoasioiden vielä vireillä ollessa.

Kantelijoilla ei ole ollut käytettävissään tehokasta oikeussuojakeinoa niiltä osin, kuin he ovat katsooneet naapurikiinteistöllä tapahtuvan toiminnan jatkuvasti häiritsevän heidän asumisviihtyvyyttään ja aiheuttavan vaaraa terveydelle ja ympäristölle. Lautakunnan puheenjohtaja ei ole pyynnöistä ja vaatimuksista huolimatta vienyt asiaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Kiinnitän Askolan kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan, sen puheenjohtajan sekä teknisen johtajan / vt. toimialajohtajan huomiota perustuslain 21 §:n oikeusturvasäännökseen, jonka mukaisesti jokaiselle tulee turvata mahdollisuus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa sekä saada oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Kiinnitän Askolan rakennus- ja ympäristölautakunnan puheenjohtajan huomiota myös velvollisuuteen vastata neuvontapyyntöihin, jotka ovat koskeneet lautakunnan käsittelyä ja kantelijoiden mahdollisuutta saada asiansa toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Anu Rätty